

“Zwischen Gottesstaat und Demokratie”

Das politische Handbuch des Islam

Viyana/Evrin Ersan- “Zwischen Gottesstaat und Demokratie” Das politische Handbuch des Islam adlı kitabın yazarlarından Mag.Thomas Schmidinger ile **Öneri Gazetesi** olarak kitap üzerine bir görüşme yaptık.

1974 doğumlu Schmidinger Siyasal Bilimler Fakültesi mezunu. Halen bu fakültede dersler veren Schmidinger ayrıca Caritas'ın mültecilerle ilgili bölümünde de çalışmakta.

İlk sorum konu seçimiyle ilgili. Öncelikle bu konuya ilginiz nereden geliyor?

Bu konuyu seçmemin sebebi birincisi Ortadoğu ile ilgili uzun zamandır çalışmalar yapıyor olmam Arapça biliyorum Türkçe de öğrenmeye başladım fakat o konuda şimdilik tam anlamıyla başarılı olduğumu söyleyemem. Dediğim gibi bölge ile uzun zamandır ilgileniyor olmam bir neden ve bu bölgede politik islamın önemli bir sorunsal olması da bir etken. Diğer taraftan Avusturya'da işim gereği de göçmenlerden pek çok kişiyle ilişkim var. Aynı zamanda kendi özel arkadaş çevremden pek çok göçmenle ilişkimde, insanların Avrupadaki belli başlı İslam temsilcilerinden çok daha laik olduklarını gözlemledim. Ayrıca müslüman göçmen topluluğunun arasında Avusturya toplumunda olduğu gibi çeşitli görüş farklılıklarının, çekişmelerin olduğunu gördüm. Ve yine gözlemlediğim medyada bu toplulukla ilgili homojen bir resmin olmasıydı.

Üniversitede islam ile ilgili verdiğim derslerde özellikle kadın öğrenciler arasında yer alan ikinci kuşak göçmenlerin ne kadar laik olduklarını ve çok net bir biçimde devlet ile din arasında ayırım yaptıklarını fakat aynı zamanda da Avusturya toplumundaki herkesi bir kefeyle koyan ırkçı müslüman imajına da karşı olduklarını gözlemledim.

Benim için kitapta iki olguyu göstermek önemliydi. Birincisi yukarıda bahsettiğim laik öğrencilerle kitap için ortak çalışmamız yoluyla hem laik, feminist, sol, liberal müslüman kökenli insanların hem de politik islamı savunan örgütlü bir azınlığın da olduğunu göstermekti. Kitapta da görülebileceği gibi bunlar birbirlerinden farklılıklar gösterebilirler de politik islamı savunan örgütlenmeler. Bunlar demokratik bir toplum içerisinde kamuoyunu ve

Das politische Handbuch des Islam adlı kitabın yazarlarından Mag.Thomas Schmidinger

özellikle de müslüman göçmen toplumu islamlaştırma çalışmaları yapıyorlar. Politika ve dini karıştıran bu örgütlenmelerin alanı da çok geniş ve çok çeşitli.

Politik islam dediğinize göre sizce politik olmayan bir islam da var?

Evet benim bakış açımına göre var. Ben böyle müslümanlar tanıyorum. Özel yaşamında dindar olan islamın beş şartını yerine getiren ama dini kamusal alandan ayıran din ve politikanın ayrı alanlar olduğunu düşünen ve bunların karıştırılmamasını savunan insanlar var.

Hukukun ya da devletin işleyişini dini kurallara göre yapılmasını istemeyen pek çok laik müslüman var. Bence bu politik olmayan bir islamdır.

Kitabınızın empirik bölümünde Avusturyadaki örgütlenmeleri ele alıyorsunuz? Bu örgütlenmeler hakkında çok genel bir bilgi verebilir misiniz?

İlk olarak şunu söyleyebilirim bu örgütlenmelerin hemen hepsinin geldikleri ülkedeki örgütlenmeler ile sıcak ilişkileri var ve bazen gizli bazen de açık geldikleri yerdeki organizasyonlar ile birlikte çalışıyorlar. Türkiyeden gelen gruplara baktığımızda öne çıkan gruplardan birinin Milli Görüşçüler olduğunu görüyoruz. Milli Görüşün merkezi de Türkiye'den çok Almanya'da. Küreselleşme ile birlikte farklılıklar da yaşanabiliyor. Örneğin Milli Görüşün uzantısı olan Avusturya'daki organizasyon Almanya'daki organizasyonun yönlendirmesinde olabiliyor. Türkiye kökenli organizasyonlar arasında Süley-

manlılar var. Ayrıca görece kısa zaman önce örgütlenmiş olan fakat giderek önemi artan bir grup da Nurcular. Bunlardan önemli olan özellikle eğitim alanında faaliyetler gösteren Fetullah Gülen taraftarları. Sayıca çok olmayan bir grup da milliyetçi ve islamcı unsurları beraberinde taşıyan Nizamı Alemciler. Bunlar akımlar arasında en önemlileri. Türklerin dışında Arap, Bosna, Pakistan kökenli hareketler var. Ayrıca din değiştirenlerin kurdukları örgütler de var. Bunları da göz ardı etmemek gerek çünkü bunlar da politik islamı savundukları için din değiştirenlerin kurduğu organizasyonlar.

Bu gruplar daha çok geldikleri ülke ile ilgili mi yoksa Avusturya'ya yönelik mi politika yapıyorlar?

Kısmen Avusturya'ya yönelik yani öncelikle burada yaşayan müslüman topluluğuna yönelik çalışmalar yapıyorlar. Doğrudan Avusturya politikasına yönelik etkiler ise daha çok partilerde aktif olan bireylerle ya da kendi seçim listelerini oluşturanlarla sınırlı. Fakat bunlar daha başlangıç aşamasındaki oluşumlar.

Politik islamı Avrupa toplumları için bir tehlike olarak görüyor musunuz?

Ben cümleyi böyle formüle etmezdim. Ben politik islamı laik hukuk devletine karşı bir tehlike olarak görüyorum. Burada beni ilgilendiren Avrupa kültürü değil. Politik islamın demokratik bir toplumda kadınlar için, farklı cinsiyet kimlikleri için, dindar olmayan ve dinden çıkma özgürlüğünü kullanan insanlar için tehlikeli olduğunu düşünüyorum. Sadece politik islam değil her türlü fanatik dinsel hareketler tehlikelidir. Örneğin Avusturya'daki politik katoliklik gibi. Avusturya faşizminin zirvede olduğu zamanlarda politik katoliklik de önemli rol oynamıştı.

Niye bir yeniden islamlaşma süreci bu kadar güçlü bir biçimde yaşanmaya başladı?

Bunun globalleşme ile ilgisinin olduğunu düşünüyorum. Ayrıca Avusturya'da son zamanlarda hedefine Müslümanları alan ırkçılığın da bu hareketlerin güçlenmesine neden olduklarını düşünüyorum. Örneğin FPÖ'nün seçim kampanyalarındaki müslümanlara karşı kullandığı ırkçı söylem gibi. Bunların birbirlerini karşılıklı olarak beslediğini düşünüyorum.